S73T

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2006

OIDEACHAS REILIGIÚNACH – GNÁTHLEIBHÉAL

Líon Iomlán Marcanna: 400

DÉARDAOIN, 15 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA, 2.00 go 4.00

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

1. Scríobh do SCRÚDUIMHIR sa bhosca seo:
2. SCRÍOBH NA FREAGRAÍ UILE SA FHREAGARLEABHAR SEO.
3. NÍ MÓR DUIT NA 4 ROINN AR AN bPÁIPÉAR SEO A FHREAGAIRT.

Don Fheitheoir amháin

Stampa an Ionaid

Don Scrúdaitheoir amháin

Ceist	Marc
ROINN 1	
ROINN 2	
ROINN 3	
ROINN 4 Ceist 1	
ROINN 4 Ceist 2	
ROINN 4 Ceist 3	
ROINN 4 Ceist 4	
ROINN 4 Ceist 5	
ROINN 4 Ceist 6	
Marc don Pháipéar	
Bónas ar fhreagairt trí Ghaeilge	
Iomlán	
Marc don Dialann	
Móriomlán	
Grád	

1. Móriomlán na n-iomlán bun leathanaigh	
2. Comhiomlán na gceisteanna uile a dícheadaíodh	
3. Marc iomlán bronnta (1 lúide 2)	
Nóta: Bíodh an marc i sraith 3 thuas cothrom leis an marc sa bhosca "Marc don Pháipéar " thall.	

ROINN 1

(80 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

NÍ MÓR DUIT **DEICH** gCINN DEN FICHE CEIST SEO A FHREAGAIRT.

SNA CEISTEANNA INA n-IARRTAR ORT TIC ✓ A CHUR SA BHOSCA CUÍ, NÁ CUIR TIC ACH I mBOSCA **AMHÁIN**.

(Tá 8 marc ar gach ceist)

1. Ciallaíonn íobairt go dtugann tú suas rud éigin atá luachmhar duit. (Cuir tic ✓ san bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

2. I dtraidisiúin reiligiúnacha ciallaíonn maoirseacht ______________________________

____

3. Léigh liosta na n-áiteanna de thábhacht reiligiúnach agus liosta na reiligiún domhanda anseo thíos. Tá áit amháin meaitseáilte duit leis an reiligiún is mó a mbaineann sé leis, mar shampla duit. Déan meaitseáil **amháin** eile.

Áiteanna de Thábhacht Reiligiúnach	Reiligiúin
Abhainn na Gainséise Iarúsailéim Kusinara Mecca / Makkah Nazarat	An Búdachas An Chríostaíocht An Giúdachas An Hiondúchas An tIoslamachas

Sampla:

Nazarat	An Chríostaíocht

Freagra:

4. Tugann na soiscéil fianaise ar shaol Íosa. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

5. Is áit adhartha é mosc, a bhaineann le traidisiún an Bhúdachais. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

6. Sna traidisiúin reiligiúnacha ciallaíonn foilsiú ______________________________

____

7. Ag teacht ar chinneadh dó, ní chuireann duine atá aibí go morálta, daoine eile san áireamh. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

8. Is áit adhartha í sionagóg ach cé acu ceann de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas a mbaineann sí leis? (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

An Búdachas ☐ An Giúdachas ☐ An Hiondúchas ☐ An tIoslamachas ☐

9. Is é atá i gceist le comhchaint idirchreidmheach ná tuairimí a roinnt idir ________________________

____

10. An chiall atá le caitheamh go hómósach le duine ná ____

____

11. Sna traidisiúin reiligiúnacha ciallaíonn athmhuintearas ____________________________________

____

12. Is é atá i bpaidir achainí ná guí nó iarratas ar Dhia. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

13. Is é atá sa seicteachas ná fuath do dhuine eile de bharr _____________________________________

14. Ciallaíonn creideamh ____

____

15. Is tréith a bhaineann le phobail é an comhoibriú.
Ainmnigh tréith eile a bhíonn ag pobail ____

16. Is saghas paidre ar a nglaoitear machnamh é gach smaoineamh a ghlanadh ón aigne chun aithne iomlán a bheith ag duine ar Dhia. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

17. In Éirinn, is áit thábhachtach reiligiúnach é Cruach Phádraig. Ainmnigh áit thábhachtach reiligiúnach eile in Éirinn. ____

18. Is é atá san ildiachas ná creideamh in ____

19. Sna traidisiúin reiligiúnacha is é atá i siosma ná easaontas nó scoilt idir dhaoine den chreideamh céanna. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

20. Parabal amháin a theagasc Íosa ná *Filleadh Abhaile an Mhic Chaillte (An Mac Drabhlásach*).
Ainmnigh parabal eile a theagasc Íosa ____

ROINN 2

(60 marc)

BA CHÓIR DUIT THART AR 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

ROGHNAIGH **TRÍ** CINN DE NA GRIANGHRAIF SEO A LEANAS AGUS FREAGAIR NA CEISTEANNA ATÁ LE GACH CEANN DÍOBH.

(Tá 20 marc ar gach ceist)

Ceist 1. Seo grianghraf de thionól éacúiméineach.

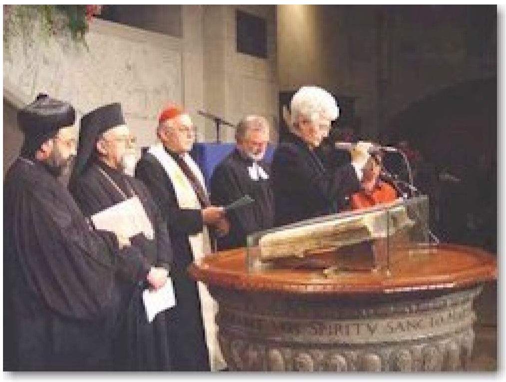

Focolare

A. Roghnaigh rud **amháin** ón ngrianghraf seo a thaispeánann gur tionól éacúiméineach é seo.

(4 mharc)

B. Cad is éacúiméineachas ann?

(8 marc)

C. Tabhair sampla **amháin** eile den éacúiméineachas.

(8 marc)

Ceist 2. Tá an líníocht seo bunaithe ar mhíorúilt Íosa agus é ag ardú Lazaras ó mhairbh.

Arna oiriúint ó Octopus Books Ltd.

A. Roghnaigh rud **amháin** ón líníocht a thaispeánann conas mar a chuaigh míorúiltí Íosa i bhfeidhm ar dhaoine.

(4 mharc)

B. Ainmnigh míorúilt **amháin** eile a rinne Íosa.

(8 marc)

C. Luaigh rud **amháin** faoi ríocht Dé atá le feiceáil i míorúilt a rinne Íosa.

(8 marc)

Ceist 3. Taispeánann an líníocht seo cód morálta.

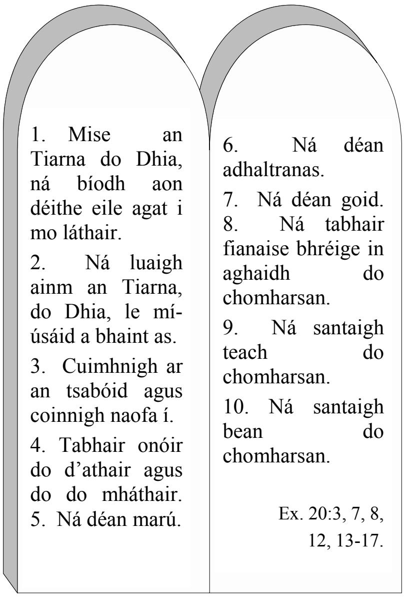

Arna oiriúint ó Softkey Multimedia Inc.

A. Mínigh cén fáth ar sampla é seo de chód morálta.

(4 mharc)

B. Ainmnigh cód morálta reiligiúnach **amháin**.

(8 marc)

C. Cén fáth a mbíonn cód morálta tábhachtach i bpobal creidimh. Tabhair cúis **amháin**.

(8 marc)

Ceist 4. Taispeánann an grianghraf seo duine óg agus páirt á glacadh aige i searmanas Snáithe Naofa.

www.swaminarayan.org

A. Roghnaigh rud **amháin** ón ngrianghraf seo a thaispeánann gur creideamh reiligiúnach atá á cheiliúradh sa searmanas seo.

(4 mharc)

B. Déan cur síos ar shearmanas **amháin** eile a dhéanann ceiliúradh ar chéim i bhfás an chreidimh reiligiúnaigh.

(8 marc)

C. Slí amháin chun creideamh reiligiúnach a chur in iúl ná páirt a ghlacadh i searmanas reiligiúnach. Ainmnigh slí **amháin** eile chun creideamh reiligiúnach a chur in iúl.

(8 marc)

ROINN 3

(60 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

Sa bhileog seo a leanas tá cur síos ar Sheirbhís Nollag.

LÉIGH AN BHILEOG GO CÚRAMACH AGUS FREAGAIR NA CEISTEANNA GO LÉIR A LEANANN Í.

Seirbhís Nollag

Treoraí: Ba mhaith liom fáiltiú romhaibh chuig Seirbhís na Nollag agus tugaim cuireadh daoibh suí go compordach agus éisteacht go ciúin le focail an charúil Nollag, *Oíche Chiúin.*

Mainséar na Nollag

Treoraí: Gach bliain cóirímid ár mainséar Nollag chun go gcuirfear i gcuimhne do na daoine a thagann anseo gur rugadh Íosa in áit mar seo níos mó ná dhá mhíle bliain ó shin. Cuirimid tús lenár seirbhís leis na dealbha a chur isteach sa mhainséar Nollag.

Cuireann na daoine atá ag freastal ar an tseirbhís, dealbha de Mhuire, d'Iósaef agus den naíonán Íosa isteach sa mhainséar.

Solas na Nollag

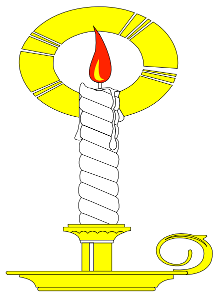

Treoraí: Is í mí na Nollag an t-am is dorcha sa bhliain – am a mbíonn an solas ag teastáil go géar ó dhaoine, chun teas agus gile a thabhairt isteach ina saol. Dúirt Íosa, "Is mise solas an tsaoil. An té a leanfaidh mise, ní shiúlfaidh sé sa dorchacht, ach beidh aige solas na beatha" (Eoin 8: 12)

Tógaimis nóiméad chun machnamh ar na focail seo ag Íosa……

Anois, mar chomhartha an tsolais nua a thug breith Íosa do dhaoine, cuirfear coinneal mhór taobh leis an mainséar.

Cuireann duine atá ag freastal ar an tSeirbhís, coinneal lasta mhór ar sheastán taobh leis an mainséar.

Treoraí: Tugtar cuireadh daoibh ar fad coinneal bheag a thógáil ó cheann de na boscaí ag an mainséar, í a thabhairt ar aghaidh, í a lasadh agus í a chur ar an seastán taobh leis an mainséar.

Duine i ndiaidh duine, tagann siad sin ag an tSeirbhís chun tosaigh, lasann siad a gcoinnle ón gcoinneal mhór agus cuireann iad taobh leis an mainséar.

Guí na Nollag

Treoraí: Agus sinn bailithe timpeall an mhainséir, tugtar cuireadh daoibh guí in bhur bhfocail féin, nó i gciúnas bhur smaointe.

Guímis orthu sin atá tinn… A Thiarna, éist linn… *Go léir:* A Thiarna, éist lenár nguí.

Treoraí: Guímis orthu sin atá ceanúil orainn... A Thiarna, éist linn… *Go léir:* A Thiarna, éist lenár nguí.

Treoraí: Guímis le chéile i bhfocail Íosa… *Go léir:* "Ár nAthair……"

Comhartha na Síochána

Treoraí: Is í séasúr na síochána agus na dea-thola í an Nollaig, agus mar sin cuirimis in iúl dá chéile comhartha na síochána.

Croitheann na daoine ag an tseirbhís lámh leis na daoine taobh leo, ag rá …… "Síocháin leat".

Carúl Nollag

Treoraí: Agus sinn ag teacht chuig deireadh ár Seirbhíse Nollag, canaimis le chéile ……..

Canann siad go léir: Oíche Chiúin …

1. Is cuid thábhachtach den adhradh í an rannpháirtíocht nó páirt a ghlacadh. Agus an bhileog seo léite agat tabhair breac-chuntas ar **dhá** shlí ina bhfuil an rannpháirtíocht le feiceáil sa tSeirbhís Nollag seo.

i. ____

____

____

____

ii.

(16 mharc)

2. Tabhair **dhá** chúis a bhfuil sé tábhachtach do bhaill phobal creidimh, páirt a ghlacadh i searmanais reiligiúnacha.

i.

ii.

(16 mharc)

3. Úsáideann daoine siombailí chun a gcuid smaointe agus a gcuid mothúchán a chur in iúl. Sainaithin siombail **amháin** a úsáidtear sa tSeirbhís Nollag seo agus mínigh an chiall atá léi.

(Siombail)

(12 mharc)

4. Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na cineáil phaidreoireachta seo a leanas.

Meabhrú ☐ Paidreoireacht Phearsanta ☐ Paidreoireacht Phobail ☐

Tabhair breac-chuntas ar conas atá an cineál paidreoireachta a bhfuil tic curtha agat leis thuas, le feiceáil sa tSeirbhís Nollag seo.

(16 mharc)

ROINN 4

(200 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 60 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

FREAGAIR **CÚIG** CINN DE NA SÉ CHEIST SEO A LEANAS.

(Tá 40 marc ar gach ceist)

Ceist 1. Pobail Chreidimh

Oibríonn pobail chreidimh go háitiúil agus go náisiúnta.

A. a. Ainmnigh pobal creidimh **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat air agus a oibríonn go háitiúil *nó* go náisiúnta.

(3 mharc)

b. Tabhair breac-chuntas ar an obair atá déanta ag an bpobal creidimh atá ainmnithe agat thuas.

(10 marc)

B. Tabhair breac-chuntas ar shlí **amháin** ina bhfuil freastal á dhéanamh ar riachtanais daoine san obair a dhéanann pobal creidimh.

(12 mharc)

C. Mínigh conas is féidir tuairim **amháin** a bhí ag an mbunaitheoir / lucht leanúna tosaigh a fheiceáil san obair a dhéanann pobal creidimh.

(15 mharc)

Ceist 2. AN CHRÍOSTAÍOCHT

A. Sna spásanna marcáilte ar léarscáil na Palaistíne thíos scríobh –

- Ainm na cathrach ag a)
- Ainmneacha na bhfarraigí ag b) agus c).

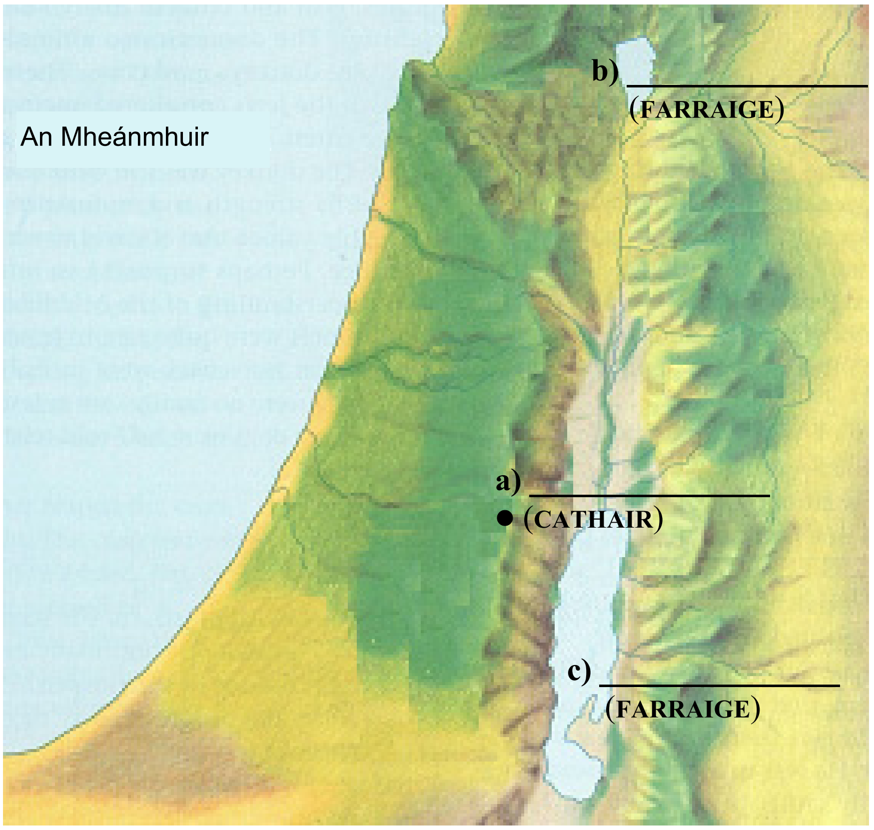

(9 marc)

B. a. Thíos tá liosta na gcéimeanna i bhforbairt na Soiscéal.

Cuir uimhir ar na céimeanna seo, uimhir a 1 ar an gcéad chéim, 2 ar an dara céim agus 3 ar an tríú céim.

Uimhir	*Céimeanna i bhforbairt na Soiscéal.*
	Na Soiscéil á scríobh síos.
	Na heachtraí a tharla.
	Na deisceabail ag seanmóireacht faoi na heachtraí sin.

(9 marc)

b. Déan cur síos ar cheann **amháin** de na céimeanna i bhforbairt na Soiscéal.

(10 marc)

C. Na soiscéalaithe a thugtar ar na daoine a scríobh na Soiscéil. Cuir tic ✓ le duine **amháin** de na Soiscéalaithe sa liosta thíos:

Eoin ☐ Lúcás ☐ Marcas ☐ Matha ☐

Cén fáth a bhféadfaí cur síos ar an soiscéalaí, a bhfuil tic curtha agat leis thuas, mar dhuine a raibh creideamh aige? Tabhair **dhá** chúis.

i.

ii.

(12 mharc)

Ceist 3. MÓR–REILIGIÚIN DHOMHANDA

A. Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas a bhfuil staidéar déanta agat air:

An Búdachas ☐ An Giúdachas ☐ An Hiondúchas ☐ An tIoslamachas ☐

a. Ainmnigh téacs atá naofa ag baill an reiligiúin dhomhanda a bhfuil tic curtha agat leis thuas.

____

(8 marc)

b. Cén fáth a bhfuil an téacs seo naofa ag baill an reiligiúin dhomhanda a bhfuil tic curtha leis thuas? Tabhair cúis **amháin**.

____

(10 marc)

B. Is tríd an bhfocal labhartha agus tríd an bhfocal scríofa a cuireadh téacsanna naofa ar aghaidh.

Déan cur síos ar conas a d'fhorbair an téacs naofa, atá ainmnithe agat thuas, ag céim na bhfocal labhartha *nó* céim na bhfocal scríofa.

____

(10 marc)

C. ◆ An Búdachas ◆ An Giúdachas ◆ An Hiondúchas ◆ An tIoslamachas

Déan cur síos ar dheasghnáth reiligiúnach a thaispeánann an tábhacht atá ag téacs naofa do bhaill reiligiúin dhomhanda **amháin** sa liosta thuas.

(12 mharc)

Ceist 4. CUARDACH BRÍ

A. a. Cuireann gach neach daonna ceisteanna. Tabhair **dhá** shampla de cheisteanna tábhachtacha a chuireann duine agus é/í ag cuardach brí sa saol.

i.

ii.

(8 marc)

b. Go minic, bíonn na ceisteanna a chuireann leanaí óga difriúil leis na cinn a chuireann déagóirí. Mínigh cén fáth a bhfuil sé sin amhlaidh.

(10 marc)

B. Cé acu díobh seo a leanas a thugann freagraí neamh-reiligiúnacha ar cheisteanna faoi bhrí na beatha? (Ná cuir tic ✓ ach i mbosca **amháin**)

An Daonnachas ☐ An tAondiachas ☐

(10 marc)

C. Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas a bhfuil staidéar déanta agat air:

An Búdachas ☐ An Chríostaíocht ☐ An Giúdachas ☐ An Hiondúchas ☐ An tIoslamachas ☐

Déan cur síos ar conas a chuaigh an creideamh reiligiúnach i bhfeidhm ar shaol duine atá tábhachtach i scéal an reiligiúin dhomhanda a bhfuil tic curtha agat leis thuas.

(12 mharc)

Ceist 5. PAIDREOIREACHT

An Búdachas ☐ An Chríostaíocht ☐ An Giúdachas ☐ An Hiondúchas ☐ An tIoslamachas ☐

A. a. Tá amanna speisialta sa lá agus / nó laethanta na seachtaine speisialta, curtha i leataobh le haghaidh paidreoireachta ag na reiligiúin dhomhanda.

Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda thuas agus déan cur síos ar cheann amháin de na hamanna speisialta a bhíonn curtha i leataobh le haghaidh paidreoireachta, go laethúil nó go seachtainiúil, sa reiligiún sin.

(15 mharc)

b. Cén fáth a bhfuil tábhacht ag baint leis an bpaidreoireacht laethúil nó sheachtainiúil do bhaill reiligiúin dhomhanda. Tabhair **dhá** chúis.

i.

ii.

(10 marc)

B. Mínigh an chiall atá le comhartha amhain *nó* le siombail amháin a úsáideann na baill de reiligiún domhanda sa phaidreoireacht laethúil nó sheachtainiúil.

(15 mharc)

Ceist 6. An Dúshlán Morálta

A. Bíonn tionchar ag a lán tosca ar thuiscint duine ar cad atá ceart agus cad atá mícheart.

An Teaghlach ☐ Cairde ☐ An Scoil ☐ An Stát ☐

Cuir tic ✓ le ceann amháin díobh sin thuas agus tabhair sampla den tslí a bhféadfadh tionchar a bheith aige ar thuiscint duine ar cad atá ceart agus cad atá mícheart.

(10 marc)

B. Cuir tic ✓ le ceann amháin de na ráitis sa liosta thíos a bhfuil baint aige le reiligiún domhanda a bhfuil staidéar déanta agat air.

An Búdachas	An Chríostaíocht	An Giúdachas	An Hiondúchas	An tIoslamachas
Caith le daoine eile díreach mar a chaithfeá leat féin. ☐	*Caith le daoine eile mar a thaitneodh leat go gcaithfidís sin leatsa.* ☐	*An rud atá díobhálach duit féin, ná déan é in aghaidh daoine eile.* ☐	*Ná déan aon rud in aghaidh daoine eile a d'fhéadfadh goilliúint ort féin, dá ndéanfaí i do aghaidh féin é.* ☐	*Ní chreideann aon duine agaibh go fíor, go dtí go nguíonn sibh do dhaoine eile an rud a ghuíonn sibh daoibh féin.* ☐

Déan cur síos ar an tslí a mbíonn tionchar ag an tuairim, atá curtha in iúl sa ráiteas a bhfuil tic leis thuas, ar iompar bhaill an reiligiúin dhomhanda sin sa lá inniu.

(16 mharc)

C. Tabhair sampla **amháin** den tslí a bhfuil an tuairim atá curtha in iúl sa ráiteas a bhfuil tic leis thuas, le feiceáil sa saol a bhí ag bunaitheoir / lucht leanúna tosaigh an reiligiúin dhomhanda a bhfuil baint aici leis.

(14 mharc)